

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה לחינוך תשע"ט 2018-2019

שם הקורס: רפורמות בחינוך – פרויקט גמר
מספר הקורס: סמ' א' 1292-7101, סמס' ב' 12927111
שם מרצה: דר' אסף משולם assafmsh@post.bgu.ac.il
מתרגלת: הילה טל
שעות קבלה: בתיאום מראש בנין 72 חדר 136 (אסף)

מטרות הקורס:

מטרת הקורס לאפשר לסטודנטיות.ים להתנסות במיני מחקר של רפורמה שנעשתה במערכת החינוך. במהלך הקורס ידרשו המשתתפות.ים לבחור רפורמה מסוימת הנוגעת לתחומי העניין שלהם, לסקור את הספרות המחקרית הרלוונטית, להכין תכנית מחקר, לחקור בשדה את הרפורמה הנבחרת, ולנתח את מידת עמידת הרפורמה ביעדים שהציבה לעצמה, תוך הבנת ההקשר הרחב בו היא נעשתה.

מבנה הקורס:

במהלך הסמסטר הראשון נחשף לטקסטים העוסקים ברפורמות חינוכיות מפרספקטיבה גלובלית, ובעיקר כאלו אשר מנסים להסביר את הסיבות לאי-הצלחתן של רפורמות. בכל שיעור תציג אחת הקבוצות טקסט ותוביל דיון ביקורתי בו. לקראת השיעור כל קבוצה מתבקשת להעלות למודל תקציר של המאמר.

פרויקט גמר: במהלך הקורס יעבדו הסטודנטיות.ים בזוגות, כאשר כל זוג בוחר רפורמה שנעשתה במערכת החינוך (כולל חינוך לא פורמלי/השכלה גבוהה וכו') במסגרת בחינת רפורמה זו יוגשו:

תיאור הרפורמה לבחינה: עד לתאריך 23.11.16 יגישו הסטודנטיות.ים מסמך בהיקף של שני עמודים בו תוצג הרפורמה הנחקרת, שאלת מחקר ראשונית, ושדה המחקר.
סקירת ספרות רלוונטית: לקראת סוף סמסטר א', ולא יאוחר מ- 11.1.17, יגיש כל זוג סקירת ספרות רלוונטית לרפורמה אותה מבקשים לחקור.
תכנית מחקר: עד תחילת הסמסטר השני יגישו הזוגות טיוטה ראשונית לתוכנית המחקר.
פרזנטציה: במהלך סמסטר ב' כל זוג יציג את המחקר וממצאים ראשוניים לעמיתות.ים בקורס.
עבודה מסכמת: העבודה המסכמת תציג באופן אינטגרטיבי את כל חלקי העבודה, כולל גם חלק רפלקטיבי של הסטודנטים.

חלק מהנושאים שידונו במסגרת הקורס:

1. רפורמות לשם מה?
2. רפורמות ואי-שוויון חברתי.
3. מי משפיע, מי שותף, ולמי זה טוב?
4. היבטים גלובליים והשפעתם על רפורמות.
  - "השאלה" של תאוריות.
  - כלכלה גלובלית
5. הצלחה או כישלון? על מדידת רפורמות ותהליכי שינוי.

כמו-כן יעסוק הקורס והתרגול בהיבטים הנוגעים בעריכת מיני מחקר ובכלל זה: גיבוש שאלת מחקר, עריכת סקירת ספרות, בניית מתודולוגיה, ניהול ראיון וניתוח נתונים איכותני.

דרישות והרכב ציון הקורס:

נוכחות והשתתפות – נוכחות והשתתפות חובה בכל פגישות הקורס. כמו כן נדרשת קריאה של כל חומרי הקריאה הרלוונטיים לפני כל שיעור והגשת רפלקציה- 10%
הגשת רפלקציות – 10%
הצגת מאמר (רפרט) – 15% (סמסטר א')
הצגת פרזנטציה בכיתה – 15% (סמסטר ב')
הגשת עבודה מסכמת (כולל חלק רפלקטיבי) – 50%
לאחר הגשת העבודה תתקיים בחינת גמר בעל פה.

אתר הקורס:

לקורס יש אתר במערכת moodle של האוניברסיטה בכתובת: <http://moodle2.bgu.ac.il>. האתר כולל לוח מודעות של הקורס, מקורות נוספים כמו הסילבוס, תרגילים, מאמרים וקישורים לאתרים רלוונטיים. הכניסה לאתרים מחייבת שם וסיסמא בהתאם להנחיות אוניברסיטת בן-גוריון.

מקורות (חומר קריאה אינו סופי, יתכן כי חומר נוסף יינתן במהלך השנה)

עברית

חן, ד. (2006). בין חזון להיגיון: על אסטרטגיות שינוי וחדשנות בחינוך. תל-אביב, רמות.
סבירסקי, ש., דגן-בוזגלו, נ. (2009). בידול, אי שוויון ושליטה מתרופפת. מרכז אדווה.
ענבר, ד. (2006). לקראת מהפכה חינוכית. ירושלים, ון ליר והקיבוץ המאוחד.
פולן, מ., הארגריבס ר. (1999). על מה כדאי להילחם בבית ספר? ירושלים, ברנקו וייס.
פישר, ג., מיכאלי, נ. (2011). שינוי ושיפור במערכות חינוך. ירושלים, ברנקו וייס.

אנגלית

Apple, W.M. (2008). "Can Schooling Contribute to a More Just Society?" *Education, Citizenship and Social Justice*, 3(3): 239-261.
Cuban, L. (2003). *Why Is It So Hard to Get Good Schools?* New York: Teachers College, Columbia University.
Darling-Hammond, Linda. (1997) *The Right to Learn: A Blueprint for Creating Schools that Work*. Jossey-Bass.
Day, C., & Smethem, L. (2009). The effects of reform: Have teachers really lost their sense of professionalism? *Journal of educational change*, 10(2-3), 141-157.
Gandin, A. L., & Apple, W. M. (2002). Challenging neo-liberalism, building democracy: creating the Citizen School in Porto Alegre, Brazil. *Journal of Educational Policy*, 17(2). 259-279.
Katz, M.B. (1971). *Class, Bureaucracy, and Schools: The Illusion of Educational Change in America*. New York: Praeger Publishers.
Kliebard, Herbert. (1987). *The Struggle for the American Curriculum*. New York: Routledge & Kegan Paul.
Kohn, A. (1999). *The Schools Our Children Deserve: Moving Beyond Traditional Classrooms and Tougher Standards*. Boston: Houghton Mifflin Co.
Levin, B. (1997). The lessons of international education reform. *Journal of Education Policy*, 12(4), 253-266.
Levin, B. (2000). Putting students at the centre in education reform. *Journal of Educational Change*, 1(2), 155-172.
Popkewitz, T. S. (1988). Educational reform: Rhetoric, ritual, and social interest. *Educational Theory*, 38(1), 77-93.
Sarason, S.B. (1971). *The Culture of the School and the Problem of Change*. Allyn & Bacon, 195-214.
Sarason, S.B. (1996). *Revisiting 'The Culture of the School and the Problem of Change'*. New York: Teachers College Press.

- Sarason, S.B. (1990). *The Predictable Failure of Educational Reform: Can We Change Course Before It's Too Late?* San Francisco: Josey-Bass, Inc.
- Sizer, T.R. (1984). *Horace's Compromise: The Dilemma of the American High School*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Ravitch, D. (2010). *The Death and Life of American School System: How Testing and Choice are Undermining Education*. New York: Basic Books.
- Tyack, David, & Cuban, Larry. (1995). *Tinkering Toward Utopia: A Century of Public School Reform*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Takayama, K. (2010). Politics of Externalization in Reflexive Times: Reinventing Japanese Education Reform Discourses through "Finnish PISA Success". *Comparative Education Review*, 54(1). 51-75
- Takayama, K. (2012). "[How Finnish, no East Asian Education Became a Global Reference](#)". *Asia Pacific Memo* #132. Institute of Asian Research, University of British Columbia.
- Takayama, K., & Apple, M. W. (2008). "[The Cultural Politics of Borrowing: Japan, Britain, and the Narrative of Educational Crisis](#)". *British Journal of Sociology of Education*, 29 (3): 289-301.
-